

УНИВЕРСИТЕТ ЗА НАЦИОНАЛНО И СВЕТОВНО СТОПАНСТВО

С Т А Н О В И Щ Е

От: Доц. д-р Георги Светлозаров Петрунов
УНСС, катедра „Икономическа социология“
Доцент по „социология“

Относно: конкурс за заемане на академичната длъжност **„професор“** по професионално направление 3.1. Социология, антропология и науки за културата, научна специалност „Социология (социология на конфликтите)“ в УНСС.

1. Информация за конкурса

Конкурсът е обявен за нуждите на катедра „Икономическа социология“ при Общикономически факултет на УНСС съгласно Решение на АС №5/12.07.2017 г., публикувано в Държавен вестник бр. 69 от 25.08.2017 г.

Участвам в състава на научното жури по конкурса съгласно Заповед № 2246/24.10.2017 г. на Зам. Ректора по НИД на УНСС.

2. Кратка информация за кандидатите в конкурса

Документи по обявения конкурс е подал един кандидат – доц. д-р Мария Георгиева Стоянова, щатен преподавател в катедра „Икономическа социология“ към Общикономически факултет на УНСС. След решение на Специализирания научен съвет по социология, антропология и науки за културата при ВАК през последните 12 години Мария Стоянова е доцент в катедра „Икономическа социология“ в УНСС.

Кандидатът има 38-годишен трудов стаж в УНСС. Доц. д-р Стоянова е и възпитаник на университета, с който е свързана повече от четири десетилетия. През всички тези години тя е развила не само сериозна преподавателска и изследователска дейност, но изключително активно се е включвала и продължава да се включва в работата със студенти и в административните дейности на УНСС, Общикономически факултет и катедра „Икономическа социология“.

Особено активна е извънаудиторната работата със студентите на доц. д-р Стоянова, която е инициатор за създаването и председател на Алумни клуб „Социология, икономика, психология в УНСС“. Тя е съчредител и почетен член на студентския Клуб на социолога в университета. Инициатор и ръководител на редица доброволчески инициативи в и извън УНСС, в които успява да мотивира за участие множество от студентите, на които преподава. Със своя авторитет и опит в работата доц. Стоянова успява да привлича към научните форуми и други инициативи на катедрата и университета много млади колеги – студенти, докторанти, асистенти.

Доц. д-р Мария Стоянова е заемала редица ръководни и административни позиции в катедрата, факултета и университета. Някои от позициите, които заема кандидатът са: член на Комисия по акредитация при УНСС, член на Програмния свет по НИД на УНСС, зам. декан на Общикономически факултет, член на факултетен съвет, председател на

Атестационна комисия при ОИФ, председател на Факултетна комисия по насърчаване и оценяване на НИД и т.н.

Кандидатът е заемал и продължава да заема ръководни позиции и извън УНСС. В периода 2006-2010 г. е член на УС на Българска социологическа асоциация. От 2016 г. е председател на Контролния съвет на Българска асоциация за регионални изследвания. От 2008 г. е член на УС и секретар на Научния съвет на Асоциация на българските бизнес консултанти. Член е на УС на асоциация „Български синдик“ от 2008 г. В периода 2008-2011 г. е член на Съвета на директорите на „Агенция за подкрепа на индустриалната политика”.

Изброените позиции са само част от посочените в автобиографията на доц. Стоянова, но са достатъчни, за да покажат, че тя е търсен и ползващ се с доверие колега, както в рамките на университета, така и в професионалните общности, в които са изследователските й интереси.

3. Изпълнение на изискванията за заемане на академичната длъжност

В представената от доц. д-р Мария Стоянова карта за изпълнение на количествените изисквания за заемане на академичната длъжност „професор“ в УНСС са изпълнени 1380 точки. Тези точки надвишат повече от два пъти изискуемите - 600. Изпълнени са изискванията по отделните критерии в картата за количествени изисквания. Кандидатът е придобил с решения на ВАК образователната и научна степен „доктор“ и академичната длъжност „доцент“, която заема много по-дълго от две години. В настоящият конкурс участва със самостоятелна монография; три студии; 12 статии в списания; 11 доклада от конференции в България; три доклада от международни конференции; самостоятелен учебник с обем от 421 стр., издаден от УНСС; и четири други публикации в учебници с общ обем от 96 стр. Посочени са 40 забелязани цитирания на публикации на доц. Стоянова. Кандидатът е бил научен ръководител на двама успешно защитили докторанти в УНСС. Доц. Стоянова е посочила в картата ръководство на шест проекта и участие в други 13 проекта. Всички представени материали са приети на заседания на Комисията по количествените изисквания и Съвета по хабилитация на УНСС.

Доц. д-р Мария Стоянова покрива убедително качествените изисквания, разработени за заемане на академичната длъжност „професор“ в УНСС. В предходната точка от становището посочихме част от позициите, които кандидатът заема в университета и извън него. Заслужава си да се добави, че в продължение на 12 години доц. Стоянова е заемала позицията на научен секретар на катедра „Икономическа социология“. Член е на редакционната колегия на списание „Социология и икономика“ от създаването му през 2010 г. и на няколко сборника с доклади от научни конференции. Участвала е в Организационните комитети на различни научни форуми. Избрана е за член на журита за придобиване на академични длъжности и научни степени. Изключителен принос има в развитието на подкрепяща учебна среда за докторанти и студенти с увреждания, както и на доброволството в УНСС.

Съветът по хабилитация на УНСС на свое редовно заседание, проведено на 16.05.2017 г. взима решение, че кандидатурата на доц. д-р Мария Георгиева Стоянова за участие в конкурс за заемане на академичната длъжност „професор“ в УНСС – област на висше образование 3. Социални, стопански и правни науки, научна специалност Социология от катедра „Икономическа социология“, Общоекономически факултет съответства на количествените и качествените изисквания, приети от Академичния съвет на УНСС. Съветът по хабилитация дава положително становище за потенциалния кандидат в конкурса доц. д-р

Мария Стоянова и предлага инициране на настоящия конкурс за заемане на академична длъжност „професор“ в УНСС.

4. Оценка на учебно-преподавателската дейност за всеки кандидат поотделно

От приложената към материалите по конкурса служебна бележка се вижда, че учебната натовареност на доц. д-р Мария Стоянова само от 2010/2011 до 2016/2017 учебни години в ОКС „Бакалавър“ и ОКС „Магистър“, редовна форма на обучение има обща аудиторна заетост над 3500 учебни часа. Това значително надвишава нормативно изискуемите 800 часа приравнена аудиторна заетост.

Кандидатът е разработил авторски университетски курсове и програми към тях в УНСС по следните дисциплини от бакалавърски програми - Социална политика; Фирмена култура (Бизнес етика и бизнес етикет); Социология на конфликтите, както и от магистърски програми - Социология на кризите; Общество и криза.

Освен в УНСС в продължение на осем години доц. Стоянова е водила лекции по три учебни дисциплини в магистърски програми в Нов български университет в департамент „Администрация и управление“.

Кандидатът има издаден самостоятелен учебник: „Конфликтите през призмата на социологията“. 2014. София: Издателски комплекс - УНСС, с обем от 26 печатни коли. Участва като съавтор с три части на два учебника и издава през 2012г. самостоятелно учебно пособие за дипломанти: „Разработване и защита на дипломна работа. Методическо ръководство за дипломанти от ОКС „магистър“ с обем от 3 печатни коли. Учебниците и учебните помагала на кандидата са разработени на разбираем за студентите език с представяне на различните гледни точки към проблематиката и с необходимите практически примери.

Един от успешно защитилите докторанти под научното ръководство на доц. Стоянова е първият докторант с увреждане на УНСС.

По-напред имаме възможност да посочим изключително интензивната и ангажирана работа на доц. д-р Мария Стоянова със студентите и докторантите в УНСС и техните сдружения, което е важен нейн принос за утвърждаване на катедрата и университета.

Всичко посочено не оставя съмнение у мен, че кандидата има необходимите учебно-преподавателски способности и опит за заемане на академичната длъжност „професор“.

5. Кратка характеристика на представените научни трудове/публикации

Трудовете, с които доц. д-р Мария Стоянова участва в конкурса за професор са общо 35. В тях се очертават няколко основни изследователски направления.

Първото, обхваща проблемите, свързани с конфликта и конфликтните взаимодействия, с механизмите за управление и разрешаване на конфликтни ситуации. Освен на теоретично ниво, конфликтите са подложени на емпирично изследване.

Второто направление, е насочено към изследване на несъстоятелността, анализирана от социологическа гледна точка не само като икономически, но и като социален феномен, имащ различни аспекти на проявление и влияние върху хората и обществото като цяло. Представя се еволюцията на несъстоятелността и нейното институционализиране в модерните общества и се предлага дефиниция за несъстоятелност от социологическа гледна точка.

Трето направление, открояващо се като значима част от работата на кандидата е изследване на поколенческите отношения на работното място. Изследват се сложните взаимоотношения между трудовоактивни лица от различни поколения, като се сравняват

основните сходства и различията между представителите на различни поколения, работещи заедно, механизмите за баланс между тях и се идентифицират няколко типа поколения.

В част от публикациите анализът съчетава тези теми – например в „Commercial Insolvency in Bulgaria Through the Eyes of Generations at Work: Challenges and Possible Solutions”. В статията авторът, стъпвайки на концепцията за поколенията в труда, изучава виждането на отделните поколения към несъстоятелността.

Четвърто направление в работата на кандидата е в полето на изследване на социалната политика като акцент се поставя върху проблемите на неравенството и бедността. Освен учебник, в който се представя социалната политика, нейната същност, предназначение, принципи и граници на действие, в една от представените публикации кандидатът прави обобщение на основни идеи относно бедността и неравенствата в България, представени от български учени (социолози, философи, икономисти) и изследователи – общо 78 изследователи – начинание, което не е често срещано в българската социология и допринася за изясняване на начина, по който българските учени интерпретират проблема бедност и неравенства.

За мен като изследовател в полето на социология на престъпността интерес представлява и докладът „Кражбите на юридически лица – конструиране на неравенства”, в който едно престъпно деяние се разглежда през призмата на социолога и се анализира невидимото на пръв поглед последствие от неговото функциониране – създаване на неравенства.

Последна, но не и по-важност тема на изследване на кандидата е свързана с въпросите за висшето образование и по-специално по социология. В няколко публикации се изследва социологическото образование в България, което се сравнява и с примери от различни университети в чужбина. Разисква се и професионалната реализация на завършилите висшестепенно образование у нас, като анализът е направен на базата на изследване сред 880 младежи на възраст до 35г. с висше образование.

6. Синтезирана оценка на основните научни и научно-приложни приноси на кандидатите

Научните приноси, които се открояват в представените публикации на кандидата са в няколко основни области.

Първо, приноси към теоретичното изследване в социологическа перспектива на явления като несъстоятелността и конфликтите. По отношение изследването на конфликтите е направена периодизация на конфликтознанието в България, разкрити са същността и основните теоретични характеристики на понятието конфликт, конфликтна зона и конфликтно взаимодействие, определени са основните социални характеристики на конфликта и фазите и етапите на неговото проявление, механизмите за управление (трудовете № 5, 7). Разгледани са и широко разпространени, но слабо анализирани от гледна точка на конфликтната теория процеси в българското общество каквито са подборът и назначаването на работа (публикация № 15).

Второ, към научните приноси може да се причисли и идеята на кандидата за изследване на конфликтния модел на управление на държавата след 1989г. (труд № 18, 22). Освен изследванията на конфликта и конфликтните отношения, кандидатът дава своя принос и при развитие на социологическо разбиране на явленията несъстоятелност (публикация № 6, 11, 10, 14, 17, 23, 30, 31, 32, 35). Със своята работа по темата кандидатът допринася за запълване липсата на знание относно този социален феномен в българската социология.

Трето, трудове на доц. Стоянова имат принос за развитие на социология на труда чрез класификация на поколенията в трудовата среда на българското общество (трудове № 16, 20). Идентифицирани са различията в поколенията на работното място и са очертани тенденции за (не)съвместяване на тези поколения в труда в непрекъснато променящите се условия, в които живеем днес.

С теоретично и практическо значение са учебниците и учебните пособия, които доц. Стоянова разработва самостоятелно и в съавторство. Те допринасят за подобряване на учебния процес в преподаваните от кандидата курсове.

В работата на доц. д-р Мария Стоянова могат да се открият и редица научно-приложни приноси. Някои от тях са:

Идентифициране на стратегии и механизми за управление и разрешаване на конфликти;

Разкриване на причини и последствия от несъстоятелността на търговските дружества в България и ролята на този феномен в трансформациите на българското общество;

Разработване на конкретни препоръки за развитие на балансирана социална политика, осигуряваща намаляване на негативните ефекти от различията между поколенията на работното място, предложения за развитие на секторните политики у нас и акцент върху социалното предприемачество, даващо възможност за използване на човешкия капитал на хората с увреждания;

Обогатяване и допълване на учебната литература по темите за социална политика, изучаване на конфликтите и кризите, фирмена култура при обучаването на докторанти и на студенти от бакалавърско и магистърско ниво.

Анализите на доц. Стоянова и предложенията за практически действия, които тя прави имат сериозен потенциал и от представените материали става ясно, че се използват в дейността на различни организации по въпросите за данъчната политика, гарантирания базов доход, ефективността на частните пенсионни фондове, зелената и синята икономика.

7. Основни критични бележки и препоръки към всеки кандидат поотделно

Нямам критични бележки, на които да акцентирам в становището.

Бих искал да препоръчам и пожелая на доц. Стоянова да продължи своята активна преподавателска и изследователска дейност, особено работата със студентите, докторантите и асистентите в катедрата и университета, която е изключително важна и нужна с нейната силна ангажираност, опит и експертиза.

8. Заключение

Въз основа на всичко посочено в становището, оценката ми на представените материали по конкурса, личните ми впечатления от работата с кандидата заявявам положително си становище за заемане от доц. д-р Мария Георгиева Стоянова на академичната длъжност „професор“ в обявения конкурс по професионално направление 3.1. Социология, антропология и науки за културата, научна специалност „Социология (социология на конфликтите)“ към катедра „Икономическа социология“, Общикономически факултет на УНСС.

29.11.2017г. / гр. София

Подпис: